

**სტალინის იდეოლოგემა და მითოლოგემა
ქართულ საბჭოთა და ემიგრანტულ ლიტერატურაში
ტ. I, II**

რედაქტორი: **კონსტანტინე ბრეგაძე, გაგა ლომიძე**
გამომცემლობა: მნიგნობარი, 2019

ეს ილუსტრირებული ორტომეული მომზადდა სამწლიანი პროექტის „სტალინის იდეოლოგემა და მითოლოგემა ქართულ საბჭოთა და ემიგრანტულ ლიტერატურაში“ ფარგლებში, რომელიც შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის მხარდაჭერით მიმდინარეობდა. ტერმინ „იდეოლოგემა“ მიხაილ ბახტინი იდეოლოგიის ობიექტურად არსებულ ფორმათა აღსანიშნავად იყენებდა. ბოლო ხანებში ტერმინი „იდეოლოგემა“ განსაკუთრებით საბჭოთა ხანის ტოტალიტარული დისკურსის შესწავლისას გამოიყენება. ტოტალიტარული ენა იდეოლოგემათა თავისებური სისტემაა და ის „საბჭოთა ადამიანის“ იდეოლოგიზებული ცნობიერების ჩამოყალიბების საშუალება იყო. კ. გ. იუნგის მიერ დამკვიდრებული ტერმინი „მითოლოგემა“ მითოლოგიური არქეტიპების გამოყენებით ახალი სახეების შექმნას და ახალ კონტექსტში ძველი სახეების და სიუჟეტების იმპორტს ითვალისწინებს. წიგნი, სწორედ ამ ორი კონცეპტის საფუძველზე, მიზნად ისახავდა სტალინის პერსონის ანალიზს საბჭოთა პერიოდის ქართული მწერლობის, საკუთრივ ქართულ საბჭოთა და ქართულ ემიგრანტულ მწერლობის მასალაზე დაყრდნობით, რაც ჩვენს ლიტერატურათმცოდნეობაში ფუნდამენტურად ჯერ არ განხორციელებულა. ორტომეულში თავმოყრილია სხვადასხვა ავტორის მიერ მომზადებული, სრულიად განსხვავებული პერსპექტივით მომზადებული კვლევები, ასევე საარქივო მასალა, რომლის დიდი ნაწილი პირველად ქვეყნდება.

ვიქტორია ე. ბონელი

ძალაუფლების იკონოგრაფია

მთარგმნელები: **ლამარა შავგულიძე, გაგა ლომიძე**
გამომცემლობა: CCU Press, 2019

ეს წიგნი მოგითხრობთ საბჭოთა პოლიტიკურ პლაკატებზე, რომლებიც 1917-დან 1953 წლამდე იქმნებოდა. იწყება ოქტომბრის რევოლუციიდან და სრულდება სტალინის სიკვდილით. ამ სამნახევარი ათწლეულის განმავლობაში, ათასობით პლაკატი შეიქმნა, დაიბეჭდა და გავრცელდა. ისინი სტილის და სახეების მრავალფეროვნებით გამოირჩეოდა, მაგრამ ყველა მათგანი მიმართული იყო იმ უზარმაზარი პროპაგანდისტული მიზნისკენ, რომელიც ახალი ჰომო სოვიეტიკუსის შექმნას ითვალისწინებდა.

ნაშრომში წარმოდგენილია მცდელობა, რომ გაირკვეს ძალაუფლების სიმბოლურ რეპრეზენტაციაში პლაკატების როლის საკითხი. მასში წარმოდგენილია გამოსახულებების ევოლუცია დროთა განმავლობაში და გაანალიზებულია ამ პროცესების მიღმა არსებული ლოგიკა. ნაშრომში საკითხი გაანალიზებულია სემიოტიკური, კულტურის კვლევების, ხელოვნების თეორიების თუ მითოლოგიური კრიტიკის თვალსაზრისით.

World Literature and Dissent

Ed. by Lorna Burns (editor)

მსოფლიო ლიტერატურა და ოპოზიციური აზრი

რედაქტორი: **ლორნა ბარნსი**

გამომცემლობა: Routledge, 2019

„მსოფლიო ლიტერატურა და ოპოზიციური აზრი“ კიდევ ერთხელ აანალიზებს ოპოზიციური აზრის მნიშვნელობას თანამედროვე მსოფლიო ლიტერატურაში. მასში თავმოყრილია მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნის პოსტკოლონიური ლიტერატურის მკვლევარების ნაშრომები, სადაც წარმოდგენილია კვლევები წინააღმდეგობის ესთეტიკის სფეროში, ისეთი კონცეპტების მოხმობით, როგორცაა უმეცრების ეპისტემოლოგია, უმანკობის რიტორიკა, ყურადღების გამახვილების სუბვერსია და ყოველდღიურობის რადიკალური პოტენციალი.

კრებული ეხება ისეთი ტიპის ლიტერატურას, როგორცაა მალრიბელი ჰუმანისტის, იბნ ხალდუნის შემოქმედებით დაწყებული, პოპულარული ინდოელი ფეისბუქ-პოეტების თუ ისეთი მწერლების ანალიზით დამთავრებული, როგორცაა ლენგსტონ ჰიუზი, ბენ ოკრი, სარა ურიბე და მერლე კოლინსი. წიგნი ხელახლა შემოხაზავს მსოფლიო ლიტერატურის საზღვრებს, ოპოზიციური პოლიტიკის და ესთეტიკის თვალსაზრისით. ის სვამს აქტუალურ კითხვას: რამდენად შეიძლება, რომ კრიტიკულმა პრაქტიკამ რადიკალური აზრის, სოციალური სამართლიანობის და ადამიანში საკუთარი აზრის გამოთქმის აუცილებლობას შეუწყოს ხელი?

Comparative Literature

By Andrzej Hejmej

ანჯეი ჰეიმეი

შედარებითი ლიტერატურა

გამომცემლობა: Jagiellonian University Press, 2019

ამ წიგნში წარმოდგენილია (პოსტ-)მოდერნული შედარებითი ლიტერატურის მდგომარეობის დიაგნოსტიკის და მულტიკულტურულ მსოფლიოს მედიაში მისი როლის დადგენის მცდელობა. ანჯეი ჰეიმეი ანალიზებს „უდისციპლინობის“ ახლანდელ მდგომარეობას მაქსიმალურად ფართო პერსპექ-

---

ტივით, მხედველობის არედან არ ტოვებს ამ სფეროში მეცხრამეტე საუკუნის კონცეფციებს (მათ შორის კომპარატივისტული ლიტერატურის ფრანგი მკვლევარების კონცეფციებს, „მსოფლიო ლიტერატურის“ გოეთესეულ იდეას და ჰ. ფონ მელცისეულ ფუნდამენტურ ნაშრომს), ასევე შედარებითი ლიტერატურის თანამედროვე ევროპელი და ამერიკელი მკვლევარების ნააზრევს. შედარებითი ლიტერატურის კვლევის ძირითადი ტენდენციების ისტორია განმარტებულია ისეთი მეტაფორებით, როგორიცაა: ეიფელის კოშკი, მსოფლიო სავაჭრო ცენტრი და ბაბილონის გოდოლი. კომპარატივისტული ლიტერატურის მკვლევარების სხვადასხვა პოზიციის და ინტერმედიალური და ინტერკულტურული ფენომენების განხილვას ავტორი მიყავს კომპარატივისტული ლიტერატურისა და მისი კვლევისადმი ახალ მიდგომამდე. შედეგად, ჰეიმის თანამედროვე შედარებითი ლიტერატურათმცოდნეობა ესმის, როგორც ინსტიტუციური მიდგომის განვითარება და, იმავდროულად, როგორც ყოველდღიურობაში დამკვიდრებული საინტერპრეტაციო პრაქტიკა. 21-ე საუკუნეში ეს კულტურათაშორისი პერსპექტივა ახალ ჰორიზონტებს უხსნის შედარებით ლიტერატურათმცოდნეობას.

Postmodern Time and Space in Fiction and Theory

by Michael Kane

მაიკლ კეინი

პოსტმოდერნისტული დრო და სივრცე

მხატვრულ გამონაგონსა და თეორიაში

გამომცემლობა: Palgrave Macmillan, 2020

ნიგნში თავმოყრილია მოდერნულობისა და თანამედროვე ლიტერატურის შესახებ თეორიული და ფილოსოფიური დებატები. მასში წარმოდგენილია მცდელობა, რომ დროისა და სივრცის ცნებების თანამედროვე გადააზრების გათვალისწინებით გაანალიზდეს ლიტერატურა; გადააზრების, რომელსაც ხშირად ჩვენ მიერ გამოყენებულ ტექნოლოგიებს ვუკავშირებთ, თანამედროვეობის ტრანსფორმაციის პროცესის კონტექსტში. მოდერნისტული და პოსტ-მოდერნისტული მხატვრული გამონაგონის შეპირისპირებით (დეფოდან დელილომდე, „ფრანკენშტაინსა“ თუ „ფინეგანის ქელეხამდე“) და ამ საკითხების შესახებ თეორიული დისკუსიების გათვალისწინებით, ავტორი იკვლევს თანამედროვეობაში დროისა და სივრცისადმი მიდგომის საკითხში არსებულ ცვლილებებს ხუთი სექციის ფარგლებში: „ბუნების სივრცე“, „ქალაქის სივრცე“, „პოსტმოდერნი, ყველაზე თანამედროვე დრო“, „ხელოვნების ნიმუშის დრო და სივრცე ციფრული რეპროდუქციის ხანაში“ და „მოგზაურობა: მოდერნულობიდან უცნობი მიმართულებით?“. ამ ხუთ ესსეში გადააზრებულია მოდერნულობის მნიშვნელობა და მისი გავლენა ბუნების, ქალაქის და მედია გარემოს დროსა და სივრცესთან მიმართებაში.